

nak a szemében az iskola szükséges rossz.» Az új törvénynek «a tanárságra vonatkozó intézkedése nem jó kulturpolitika: a rossz tanárt nem teszi jobbbá, a jót ellenben megrontja. A közönyösek még közönyösebbé lesznek általa, a lelkeseket pedig elidegeníti hivatásuktól s örvényt és benső érzésük és kötelességük között.» — *Benisch* Artur közli középiskoláink elhelyezéséről tartott előadását. — A köri tudósítások a latin nyelv, a fizika s a természetrajz tanításáról, meg a jövő iskolájáról tartott előadásokat ismertetik; egyik körben a múlt évi értesítőkről volt összefoglaló előadás. — 12. sz. *Krenner* Miklósnak a tanári munka értékeléséről szóló előadása Gaal és Sajó beszédeivel együtt nagyon komoly figyelmeztetés mindazokhoz, akik törődnek azzal, mily lélekkel dolgozik ma a tanárság! (V. ö. M. P. 1913. 168). — *Teleky* József (A rajz és a magyar nyelvi dolgozatok) a múlt évi drezdai rajzkiállítás tanulságai nyomán azt hangoztatja, hogy a rajz és a fogalmazás párhuzamos együttműködése igen kívánatos volna, ha igazán akarunk esztétikai nevelést. — 13. szám. *Vida* Sándor (Néhány megjegyzés a magyar irodalomtörténet tananyagának beosztásához) javasolja, hogy a VII. és VIII. o. magyar irodalmi tananyagát cseréljék fel; így az újabb irodalom bővebb ismertetésben részesülhetne s a régi irodalom történetét a VIII. o. történelmi tanításával körülbelül párhuzamosan lehetne tárgyalni. A dolgozat érvei érthetően sok ellenmondásra akadtak, mikor a szerző tanároknak előadta, de szempontjaiban sok a megszívlelni való. — *Bodor* Aladár (A klassz. filologizmus szerepe a nevelésben) a középiskolai nevelésben levő aránytalanságra mutat rá, a klassz. nevelésnek csak annyi teret kíván, a mily mértékben «bennfoglalt eleme a klasszikai kultúrfok a mai kulturállapotunknak.» A mai nevelés feladatát abban látja, hogy vezessen el «genetikusan a mai nemzeti kulturállapotig s a jelenkor eredetét látó, a jelen kincseit értve megbecsülő, a jövőt szeretni és munkálni tudó, erőben és szépségben harmonikus» embereket neveljen.

Polgáriskolai Közlöny. 4. szám. A polgári leányiskolák IV. osztályát elvégzők 58%-a kereső pályára lép s e szám növekvése előre látható. Ez indította a pozsonyi közönséget arra, hogy a kormánytól a polgári leányiskola hét osztályúvá fejlesztését kérik, kereskedelmi és ipari szakirányban s hat osztályúvá fejlesztését a keresetre nem képeztő általános irányban is. — *Seidl* Sándor (A biológia a polgáriskolában) a tantervek készítése módját is szóvá teszi: jobb volna, ha minden iskolai reform «csak az érdekelt szakférfiak egységes állásfoglalásának» lenne a következménye. De maga is látja, hogy evégre először is ilyen egység kellene. Mi meg hozzá tesszük,

hogy mindenik iskola csak része lévén a köznevelés szervezetének, egyik iskolafaj tantervét sem szabad csupán az illető iskolafaj szempontjából nézni. — 5. szám. *Avár Gyula* a mi polgáriskolánkhoz hasonló külföldi iskolákat ismerteti s a magyar polgáriskolát hét osztályú, de egy irányú intézménynek kívánja. — Az egyesület leányiskolai bizottsága hozzászólást kér az e célból közölt tanterv-javaslatához. A létesítendő V—VI. osztályban heti két órát szánnak neveléstanra és egészségtanra. Bizonyára elgondolják azt is, hogy nem az elméleti fejtegetések, hanem sok gyakorlatosság itt a fő. A közölt tervezet erre mutat. — Aggodalommal látjuk e számokból annak a jeleit, hogy a polgáriskolák körében igazgatók és nem-igazgatók ellentéte van kialakulóban. Mindenik iskolánk belső élete közügy; ezért egész nevelésünk érdekében óhajtuk, hogy e jelek komolyabb folytatás nélkül maradjanak.

Protestáns Szemle. 2. szám. *Szelényi Ödön* (Ág. h. ev. tanügyi mozgalmak) az evang. tanárok és tanítók országos egyesületének 1911/12. évkönyvét ismerteti. A protestáns iskolák szükségességét hangoztatja mindenik cikk s az ezekben folyó munka erősítését célozza.

Uránia (XIV. évf., 1913., szerkeszti Szász Károly és Mikola Sándor) 2. szám. *Bíró Sarolta* a hágai erkölcsnevelési kongresszuson szemben álló irányokat ismerteti bíráló megjegyzésekkel.

KÜLFÖLDI LAPOKBÓL.

Tanulók nyilatkozatai az olvasásról. *Lüttge*, leipzig-i tanító megfigyelések és körkérdések útján igyekezett kipuhatolni, hogy növendékei az olvasásban mennyire haladtak: hogyan olvasnak, az olvasott szövegből mit és mennyire ragadnak meg s miként használják a szerzett készséget önállóan, azaz a tanító befolyása nélkül. A tanítványok (10 éves leányok) akkor kerültek az ő kezébe, még nem adott nekik semmi utasítást arra nézve: mit és hogyan olvasanak. Maga a felolvasás türethősen ment; kérdéseire azonban érdekes válaszokat nyert. Első kérdése az volt: szeretnek-e olvasni? 38 leány közül igennel felelt 29, köztük minden gyenge tanuló, kivéve a leggyengébbet, aki az osztály két legjobb tagjával együtt a nemmel felelő 9 közé tartozott. Második kérdés: mikor és mennyit olvasnak naponként? Némelyik félórát, egy órát, mások többet jelöltek meg, de volt ilyen válasz is: «Olvasok» amíg csak valaki abban nem